

Dorpsraad

Wie waakt, wint

Rechtbank Noord-Holland
Sector bestuursrecht
Postbus 1621
2003 BR Haarlem

Betreft: Beroepschrift Dorpsraad Wijk aan Zee tegen het besluit van de ODNZKG d.d. 18 augustus 2020 op de aanvraag 8859 353 voor een omgevingsvergunning voor Wandeloven 25 door Tata Steel.

Wijk aan Zee, 24-09-2020

Hoogedelgestrengde dames en heren,

De Dorpsraad heeft kennisgenomen van de beantwoording op haar bedenking op besluit aanvraag omgevingsvergunning uitbreiding Wandeloven 25 Tata Steel d.d. 26 juni 2020 door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. De Dorpsraad acht de beantwoording van de vragen onvoldoende en ziet haar belangrijkste kritiekpunten niet weerlegd. Zij gaat daarom bij deze in beroep tegen de verleende omgevingsvergunning.

Aanleiding:

De Dorpsraad Wijk aan Zee heeft als hoofddoelstelling: bevordering van de leefbaarheid van het dorp Wijk aan Zee. Dat is een grote opdracht aangezien het dorp naast de industriezone IJmond en het staalbedrijf Tata Steel ligt en een van de zwaarst belaste plekken in Nederland is als het gaat om emissies. Het milieu en de gezondheid van de bewoners staan onder grote druk. De emissies (stof, stank, lawaai) en hinder zijn de afgelopen jaren eerder toe- dan afgenomen. De meest voor de hand liggende verklaring zijn productieverhoging, het gebruik van installaties boven hun capaciteit (te vergelijken met een opgevoerde auto), wijzigingen in de verwerking, achterstallig onderhoud en het niet naleven van de werkvoorschriften bij het staalbedrijf.

Het Tata-terrein is het grootste industrieterrein van Europa en omknelt ons dorp van drie zijden. Er is weinig publiek toegankelijk onderzoek naar de herkomst van de emissies. Het meest geciteerde is dat van de DCMR Milieudienst Rijnmond, destijds gedaan in opdracht van Provincie Noord-Holland en gepubliceerd in september 2010. Daaruit bleek dat Tata Steel (destijds Corus) op emissieniveau met achtentachtig procent verreweg de grootste bijdrage levert van alle lokale bronnen.

In 2018 is nogmaals onderzoek gedaan naar herkomst van fijnstof, ditmaal in opdracht van de GGD Amsterdam. Daaruit bleek dat Tata verantwoordelijk is voor 94 procent van de emissie van PM10 door GCN-sectoren in Beverwijk. (GCN staat voor Grootschalige Concentratie in Nederland van o.m. fijnstof en stikstofdioxide in de lucht)

Dit jaar publiceerde het RIVM een eerste onderzoek naar ultrafijnstof in de IJmond. Omdat het RIVM niet als opdracht had de bronnen aan te wijzen, doet het instituut daarover geen uitspraak. Maar uit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat ultrafijnstof zeer dicht bij de bron neerdaalt. Uit de metingen van het RIVM aan zowel de noordzijde van het Noordzeekanaal (Wijk aan Zee) als de zuidzijde (IJmuiden) valt op te maken dat de bron in het midden ligt. Dat is het terrein van Tata-Steel. Ook de ultrafijnstofproductie vanaf het kanaal (uitlaten van grote zeeschepen) komt grotendeels voor rekening van Tata Steel omdat veruit de meeste schepen voor het staalbedrijf komen.

De Revisievergunning van 2007 – destijds verleend aan Corus Staal BV - is de vergunning die tot de dag van vandaag het belangrijkste referentiepunt is voor de operatie van Tata Steel als het om normering, handhaving en toezicht. Naast natuurlijk de bestaande wet- en regelgeving.

De Dorpsraad heeft naar aanleiding van de revisievergunning destijds aan de bel getrokken. In haar pleitnota voor de Raad van State betoogde zij al dat de luchtverontreiniging in Wijk aan Zee zeer schadelijk was voor de volksgezondheid. Ook toen werd er een hoge incidentie van longkanker in ons postcodegebied door de GGD gerapporteerd en waren de emissies van het staalbedrijf zorgwekkend hoog en was de luchtverontreiniging verontrustend.

Mede naar aanleiding daarvan gaf toenmalig minister van Milieu Cramer opdracht tot een breed onderzoek, onder de titel 'Wonen in de IJmond ongezond?' gepubliceerd in september 2009.

De overheid heeft te weinig met de resultaten van dit onderzoek gedaan. Evenmin handelde zij naar de geest van de oproep van de minister om - indien technische en financieel mogelijk - de leefbaarheid te verbeteren.

We zijn nu elf jaar verder sinds de oproep van Cramer. Het kankerincidentie-rapport van de GGD Kennemerland uit 2020 laat zien de situatie onveranderd is. In Beverwijk (waar Wijk aan Zee deel van uitmaakt) komt nog steeds 27 procent meer longkanker voor in vergelijking met het landelijk gemiddelde. De GGD stelt dat het aannemelijk is dat luchtverontreiniging met fijnstof door de basismetaalindustrie een rol heeft gespeeld bij de hoge kankerincidentie in Beverwijk. De Dorpsraad heeft vastgesteld in een vergelijking met buurgemeenten waar op basis van de sociaal-economische situatie van bewoners waarschijnlijk evenveel gerookt wordt plus een analyse van de windrichtingen, dat luchtverontreiniging overblijft als de enige logische verklaring voor de hoge longkankerincidentie in onze gemeente.

Luchtverontreiniging veroorzaakt ernstige longaandoeningen, hart- en vaatziekten, dementie en kanker. Van kanker valt longkanker het meest op; roetdeeltjes komen via de longen in de bloedbaan. Maar ook keel-, darm en maagkanker worden in dit verband genoemd. En recentelijk is er een verband met borstkanker vastgesteld. De concentratie van de fijnstof en duurtijd van de blootstelling zijn van invloed. Hoe meer en hoe langer des te kwalijker. In Wijk aan Zee staan bewoners (die niet buiten de IJmond werken) 24 uur per dag 7/7 bloot aan deze emissies. Het is ook bekend dat een mix van toxische stoffen – waar we in Wijk aan Zee mee te maken hebben – extra schadelijk is omdat stoffen elkaar in hun werking versterken.

Het in 2019 verschenen onderzoek van RIVM naar de samenstelling van de grafietregens veroorzaakt door Tata Steel/Harsco bevestigde dat bewoners van Wijk aan Zee aan ernstige gezondheidsrisico's bloot staan. Dit grofstof-onderzoek was gebaseerd op veegmonsters op negen verschillende locaties en op twee verschillende dagen in maart van dat jaar. (De ODNZKG schrijft in haar beantwoording van onze vragen over 'één meting'. Dat wekt een verkeerde indruk). Het onderzoek beperkte zich tot PAKS en zware metalen.

De hoeveelheden lood, mangaan en vanadium waren zodanig groot dat er zeker bij blootstelling op langdurige termijn (wat dus het geval is bij de bewoners) gezondheidsrisico's waren. Ook duidelijk in dit rapport was hoe bepalend de windrichting is. Sommige monsterplekken bleken zeer zwaar belast.

In juni 2020 nam het RIVM wederom veegmonsters op diverse locaties in Wijk aan Zee. Het meetresultaat week niet opvallend af van dat van maart 2019. En dat terwijl Tata Steel de maand ervoor de hal in gebruik had genomen die volgens de directeur een einde zou maken aan de grafietoverlast door ROZA-slak en Tata Steel aangeeft sinds maart 2019 geen grafietuitstoot meer te hebben gehad.

De ODNKG rapporteert verbeteringen inzake de luchtverontreiniging voor de IJmond en verwijst daarvoor naar de uitkomsten van het luchtmeetnet. Dit correspondeert niet met de ervaring van bewoners van Wijk aan Zee. De relevantie van de data en de interpretatie van de luchtmeetnet data in het geval van Wijk aan Zee roepen vragen op, door de Dorpsraad toegelicht in een document. De Dorpsraad is van mening dat de gemelde verbeteringen die de data zouden laten zien een context nodig hebben om op hun juiste waarde geschat te kunnen worden. Oftewel: er is veel op af te dingen. Deze data mogen niet de doorslag geven als het gaat om vergunningverlening in en rond Wijk aan Zee.

Als sinds 2013 roepen stakeholders in de IJmond, waar onder de Dorpsraad, de overheid op om het principe van Niet In Betekende Mate (NIBM) in de IJmond te verruilen voor saldering (het NSL-principe) gezien de slechte luchtkwaliteit in het gebied. Ook voor deze vergunning gebruikt de ODNZKG het NIBM-beginsel om haar beslissingen te rechtvaardigen.

Het is juridisch mogelijk om ook in een (dreigende) overschrijdingssituatie bij nieuwe projecten die de luchtkwaliteit verslechteren ervan af te zien om het Besluit Niet in Betekenden Mate toe te passen. Overschrijding van de grenswaardes is daarvoor geen voorwaarde, zoals ook blijkt uit een uitspraak van het Europese Hof.

De aanpassingen van de warmbandwalserij die de ODNZKG heeft goedgekeurd zich beroepend op het NIBM-principe, impliceren behalve een nieuwe wandeloven ook een capaciteitsverhoging van 500.000 ton. Het gevolg daarvan is een cascade van productieverhogingen in de hele bedrijfsketen: het extra staal voor de walserij zal ook geproduceerd moeten worden. Het betekent dat de vuile voorkant van het bedrijf ook meer zal produceren. Het leidt tot vergroting van de aanvoer van grondstoffen, de overslag en de bewerking van grondstoffen, het staal maken en de afwerking.

Het impliceert een verhoging van een half miljoen van de zeer vervuilende en schadelijke productie van cokes, pellets en sinter. Om niet te spreken over de rest.

Meer produceren bij de warmbandwals leidt onvermijdelijk tot verhoging van de stofemissies, lawaai en overlast. Bij de warmbandwals maar ook elders in het bedrijf. Evenzo als Tata Steel de in de vergunning genoemde nieuwe technologieën toepast (vermits deze het gewenste resultaat hebben).

De vervuiling, overlast, schade aan milieu en gezondheid waaraan bewoners jaar in jaar uit worden blootgesteld zijn voor de Dorpsraad Wijk aan Zee de aanleiding om zich te verzetten tegen capaciteitsuitbreiding van de warmbandwalserij en dus tegen de nieuwe omgevingsvergunning voor wandeloven 25.

De Dorpsraad is zich ervan bewust dat Tata Steel op basis van de revisievergunning uit 2007 de productie kan optrekken met nog een miljoen ton staal (tot acht miljoen ton). Dit neemt niet weg dat de overheid als dit het geval is moet beoordelen of de daarmee gepaarde milieu- en gezondheidsbelasting niet nauwer genormeerd moet worden. De overheid kán dit wel degelijk doen. De BBT zijn een ondergrens; geen bovengrens. Wij menen dat de overheid eisen moet stellen aan de werkelijke uitstoot opdat er bij uitbreiding geen sprake is van meer emissies en overlast. Zoals ook diverse overheidsinstellingen aangeven: de grenzen van de milieukwaliteitsnormen zijn bereikt. Die mening deelt de Dorpsraad.

De Dorpsraad merkt op dat de overheid ondertussen met het NIBM-beginsel de deur altijd op een kier voor uitbreiding. Het beginsel kan straks weer van stal gehaald worden bij de vervolgaanvraag om de productie van de uitgebreide warmbandwalserij op te trekken van 5,5 mio ton naar zes mio ton. De investering die Tata Steel nu doet in de warmbandwalserij betreft namelijk nog steeds een uitbreidingsmogelijkheid tot zes mio ton.

Gezien de zorgwekkende consequenties voor milieu en volksgezondheid in de dichtbevolkte en kwetsbare (duinreservaten) IJmond en in Wijk aan Zee in het bijzonder is een productieverhoging onwenselijk en voor de Dorpsraad onaanvaardbaar als niet van tevoren vaststaat en gegarandeerd wordt dat het een milieu-neutrale wijziging van de operatie wordt of er aanpassingen elders geschieden die dit garanderen.

De redenen om beroep aan te tekenen richten zich tegen:

- Berekening van geluidoverdracht
- Verhoging van uitstoot van geluid
- Verhoging van uitstoot van stof
- Verslechtering van de luchtkwaliteit
- Een te enge beoordeling van de aanvraag

Beroep

Beroepsgrond 1: Verhoging van schadelijke emissies naar de lucht (ref: 3.1 van de vergunning) *SO2 (Blz. 12 t/m 14)*

Een belangrijke reden om het proces bij de warmbandwalserij te wijzigen is het feit dat het NUON-centrales in Velsen, die cokesovengas en hoogovengas verstoren, op afzienbare termijn worden gesloten. Tata Steel wil deze restproducten meer dan tot nog toe het geval was gebruiken in het productieproces en daartoe moet de warmbandwalserij worden aangepast. Zoals de opsomming van grenswaarden door de ODNZKG laat zien betekent de inzet van meer cokesovengas en meer hoogovengas automatisch een forse verhoging van het niveau van uitstoot van zwaveldioxide (in vergelijking met aardgas) door Tata Steel. Daar doet de sympathiek ogende berekening door de ODNZKG – middelen van grenswaarden in geval van een mix – helemaal niets aan af. De emissies van SO₂ door Tata Steel zullen stijgen door het gewijzigde productieproces.

Feit is verder dat het SO₂ gehalte regelmatig pas achteraf kan worden vastgesteld, zoals ook de ODNZKG vaststelt (*zie: monitoring SO₂*). Dit is een potentieel veiligheidsrisico.

Meer uitstoot van zwaveldioxide belast de gezondheid van bewoners:

Lage concentraties van zwaveldioxide (onder vijf ppm/14 mg per m³) veroorzaken onder meer prikkelende ogen en kriebel bij het ademen. Voor personen met astmatische aandoeningen zijn lage concentraties een probleem omdat zij astmatische aanvallen kunnen uitlokken. Bij hogere concentraties (meer dan 20 ppm/50 mg per m³) is er kans op blijvende schade aan de gezondheid. Denk aan ademhalingsproblemen, aangetaste slijmvliezen. Bij zeer hoge concentraties (meer dan 100 ppm/270mg/m³) kan zwaveldioxide dodelijk zijn. (Bron van bovenstaande: Wikipedia en Veiligheidsvoorschrift Nyrstar m.b.t. blootstelling aan zwaveldioxide)

Beroepsgrond 2: de twijfelachtige 'berekening' van het gebruikte geluidmodel (ref. 3.2 van de vergunning) *(Blz. 15 en 15)*

In de procedure inzake het te bouwen transformatorstation van TenneT aan de Zeestraat in Beverwijk werd door de zonebeheerder aangegeven dat met de inpassing daarvan de geluidsruimte in de zone voor de nacht op het meetpunt IP2 vol zit.

Dit zou betekenen dat er geen geluidsruimte op dit meetpunt (voor de nacht) meer mogelijk is en dus niet vergund kan worden. Maar ziedaar: er wordt berekend, aangenomen en sommige geluidbronnen zijn 'niet relevant' en er blijkt toch weer een uitbreiding van de productie mogelijk want het past precies in het geluidsplaatje.

De Dorpsraad constateert dat de uitbreiding van de productie (meer productie-uren, zwaardere rollen, meer vrachtverkeer) onvermijdelijk een geluidverhoging voor Wijk aan Zee tot gevolg heeft. Dit is voor de Dorpsraad gezien de reeds maximale opgevolde geluidruimte voor eventuele bouw dan ook onacceptabel.

In verband met speciale rekenregels, voortvloeiend uit overdrachtsonderzoek in de zoneringen fasering volgens de Wet geluidhinder, is voor Tata Steel een afwijkend computerrekenmodel (IL-IJmond) gemaakt dat rekening houdt met de afwijkende overdrachtsregels. De meest opvallende daaruit is het gebruik van rechte geluidstralen, in plaats van gekromde geluidstralen. Dit rekenmodel is operationeel onder Geonose 5.13. (*Zie pag. 16 van de nieuwe vergunning*)

De Dorpsraad merkt op dat dit model uit 1983 dateert. Het is gedateerd en wijkt af van het landelijke model. De Dorpsraad heeft bij de vergunningverlening van het eerdergenoemde trafostation aangedrongen op doorlichten dan wel herziening van dit model al maakt dit geen deel uit van deze procedure.

Wel wordt nu wederom extra geluid vergund gebaseerd op dit model en dit terwijl de ruimte, zoals hierboven gemeld, volgens de zonebeheerder vol zat.

Beroepsgrond 3: voor de hand liggende maatregel om geluid sowieso te minderen wordt afhankelijk gemaakt van hoe erg de geluidstoename is.

(Ref: 3.2 van de vergunning)

De Dorpsraad vindt dit gezien de grote geluidsoverlast die bewoners van het fabrieksterrein dag en nacht ervaren de vergunningverlener hier ernstig tekortschiet. Iedere maatregel om geluid te dempen, en helemaal als het om relatief simpele zaken gaat als een geluiddemper (*zie pag. 15 van de vergunning*). Het rookkanaal maakt lawaai. Dat is zeker. Het al dan niet overwegen van maatregelen heeft sterk de toonzetting van normopvulling; als het volume enigszins inpasbaar is, dan mag het. Dat kan niet de bedoeling zijn van de wetgever. De ervaring is ook dat geluiddempende maatregelen halverwege de rit zelden worden uitgevoerd omdat in de veelheid van het lawaai het dan opeens lastig blijkt het aandeel van iedere geluidsbron precies te kwantificeren. Dan lijkt het acceptabel dat het bedrijf toch geen maatregel uitvoert.

Beroepsgrond 4: verslechtering van de luchtkwaliteit (ref: 5 van de vergunning)

NO2 en PM10

Bij de aanvraag is een luchtkwaliteitsonderzoek gevoegd (R001-1268852KMS-V05-nnc-NL d.d. 17 december 2019, Bijlage II B8) waarin wordt gerapporteerd over de gevolgen van de nieuwe activiteiten op de luchtkwaliteit.

Gesteld wordt dat dit voldoet aan een 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan verslechtering van de luchtkwaliteit.

Dit levert voor de scenario's de volgende stofvrachten op:

- Beoogde situatie bij 5,5 miljoen ton: 16.500 kilogram stof, waarvan 10.725 kilogram PM10;
- Vergunde situatie bij 5,0 miljoen ton: 15.000 kilogram stof, waarvan 9.750 kilogram PM10.

Dit betekent een extra uitstoot van circa 1000 kg/jaar en gezien het GGD-rapportage Kennemerland van 16-05-2020 waaruit blijkt dat longkanker in Beverwijk 27% vaker voorkomt, een ongewenste verhoging.

De GGD-Kennemerland heeft zich naar aanleiding van de aanbieding van het kankerincidentie-onderzoek in niet mis te verstane bewoordingen uitgesproken over wat de overheid in de IJmond moet doen. 'Beperk emissies van en blootstelling aan luchtverontreiniging zowel door de industrie als van andere bronnen (...) Gebruik daarbij de inzichten in bijdragen per bron aan de lokale luchtkwaliteit'.

Verder heeft de Provincie Noord-Holland het Schone Luchten Akkoord getekend waarin is afgesproken de fijnstof uitstoot naar de WHO-norm te brengen in 2030. De PM10 is in de IJmond fors hoger en daarom is het tegen het beleid om deze verhoging van uitstoot toe te staan.

Beroepsgrond 5:

Verhoging van de zeer zorgwekkende stoffen PM 2,5, Benzeen, So₂, CO, Lood, Arseen, Cadmium en Benzo(a)pyreen (Ref: 5 van de vergunning)

Hier heeft het Rijk momenteel een onderzoek naar lopen. Doel is de emissies van deze stoffen juist te verminderen bij Tata Steel. Het is dan ook onbegrijpelijk dat verhoging van deze stoffen wordt toegestaan. Daarbij verwijst de ODNZKG naar cijfers van het Planbureau Leefomgeving (PLB) en het voert aan dat de achtergrondconcentraties in Nederland bijzonder laag zou zijn en daardoor toetsing in de IJmond niet nodig is.

De Dorpsraad vindt dit onaanvaardbaar gezien de uitkomsten van bestaand onderzoek naar zware metalen en andere schadelijke fijnstof (internationaal en in de IJmond) en hun effect op gezondheid en milieu, zoals onder meer de depositie-onderzoeken van het RIVM in 2019 en 2020 in Wijk aan Zee. Het RIVM stelt: elke extra emissie van lood moet vermeden worden.

Deze stoffen worden bij uitzondering gemeten in het meetnet IJmond en dat is niet voor niets. De cijfers van het PLB zijn niet representatief voor de situatie in de IJmond. En de onze situatie.

Er is helemaal geen rekening gehouden met de uitkomsten van het RIVM-onderzoek van 2019 waaruit is gebleken dat onder andere lood in voor kinderen schadelijke hoeveelheden is aangetroffen in Wijk aan Zee. Elke extra emissie van lood is ontoelaatbaar.

Beroepsgrond 6:

Een te geïsoleerde beoordeling van de aanvraag tot capaciteitsuitbreiding waarin de neveneffecten volstrekt niet meegenomen zijn. (Ref zowel B als C van de vergunning)

In de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor een nieuwe wandeloven staat dat deze gepaard gaat met een capaciteitsuitbreiding van de warmbandwalserij. Het gevolg daarvan is dat er een serie van productieverhogingen binnen de bedrijfsketen zal plaatshebben: van grondstoffenaanvoer tot grondstoffenbewerking en staalproductie. Deze cascade van productieverhogingen als gevolg van toegestane extra capaciteit bij de warmbandwalserij is geheel buiten beschouwing gelaten. Het is een omissie dat de onvermijdelijke productieverhoging van de vuile voorzijde van het bedrijf (cokes, pellet en sinter plus de zeer veel stofoverlast producerende overslag en opslag) niet zijn meegenomen in de inhoudelijke beoordeling op milieuaspecten.

De beoordeling van de aanvraag is te eng geweest omdat deze zich uitsluitend heeft gericht op de directe gevolgen van de capaciteitsuitbreiding van de oven en wals voor de dikke plakken staal. Het oplossen van een bottle neck hier en het faciliteren van een productieverhoging op dit onderdeel heeft evenwel enorme gevolgen voor het milieu door de verhogingen die eraan vast zitten. Deze zeer kwalijke en dramatische neveneffecten zijn in de beoordeling waarop deze vergunning is gebaseerd geheel buiten beeld gebleven en niet meegenomen in de beoordeling. De capaciteitsverhoging had beoordeeld moeten worden in de juiste context. De beoordeling die nu is gepresenteerd geeft een incompleet beeld. Dat is naar mening van de Dorpsraad een grote omissie.

Samengevat

De Dorpsraad is van mening dat de overheid uit zorgvuldigheid (zorgplicht) en uit voorzorg alleen een productieverhoging bij een bestaande of nieuwe installatie van Tata Steel kan toestaan als deze milieuneutraal geschiedt. Ook is toepassing van het Niet In Betekenende Mate beginsel daarmee in tegenspraak. Verhoging van de uitstoot (en overlast) is altijd 'betekenend' gezien de precaire situatie van de volksgezondheid en het milieu in Wijk aan Zee.

Dat de hinder en de risico's voor de gezondheid van bewoners en blijvende schade aan het milieu opnieuw verhoogd worden middels deze nieuwe vergunning en middels de cascade aan productieverhogingen die zij daarmee mogelijk maakt is voor de Dorpsraad Wijk aan Zee onacceptabel.

Het is volgens de Dorpsraad onjuist en/of niet zorgvuldig en/of niet conform de vergunningverleningsprocedure en/of wetgeving en beleid. Onze conclusie is dat dan ook dat deze omgevingsvergunning onterecht is afgegeven.

Conclusie: Wij verzoeken deze beroepsgronden gegrond te verklaren en ontvankelijk te verklaren. Het gaat immers over onze leefbaarheid en gezondheid.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van de Stichting Dorpsraad Wijk aan Zee

V. van Waardenburg
Voorzitter

A.W. van Lochem
Secretaris